

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

בשנה"ל תשפ"א יתקיימו בחוג שני מסלולי לימוד: מסלול דו-חוגי ומסלול חד-חוגי (החל משנה ב').

המסלול הדו-חוגי

יש לבחור אחת מתוכניות הלימוד הבאות:

- א. מזה"ת ב"א דו חוגי עם ערבית ספרותית א-ד או ערבית מדוברת (106101-20-01)
- ב. מזה"ת ב"א דו חוגי עם פרסית או תורכית א-ד (106101-20-02)
- ג. מזה"ת ב"א דו חוגי ללא ערבית-לדוברי ערבית (106101-20-03)
- ד. מזה"ת ב"א דו חוגי – דו שנת (106120-20-01)

ייתכנו שינויים במסלולי הלימוד. יש להתעדכן באתר החוג.
תלמידים בעלי ידע מוקדם באחת השפות ישולבו ברמת הלימודים המתאימה להם באותה שפה.
יועץ ב"א/ראש החוג יחליט על קורסי תחליף במקום נקודות השפה.

מטרת הלימודים

תכנית הלימודים מקנה לתלמידים את הידע והכלים להבנת אזור המזרח התיכון בפרט, ועולם האסלאם בכלל, מראשית האסלאם ועד היום, ולהכשירם ללימוד ומחקר עצמאיים של אזור זה. תוכנית הלימודים במסלול זה מקיפה מבחר נושאים בתחומי הפוליטיקה, הדת, החברה, התרבות, הכלכלה וההיסטוריה של ארצות האזור ושל עולם האסלאם. הדגש בלימודים הוא על המזרח התיכון המודרני, לצד לימודי האסלאם. לתלמידים ששפת אמם ערבית מומלץ ללמוד את השפה התורכית או את השפה הפרסית. לחילופין יכולים סטודנטים אלה לקחת קורסי בחירה מהמבחר שמציע החוג או, במקרים מיוחדים, מחוגים אחרים.

תנאי הקבלה

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
הקבלה לחוג אינה מותנית בידיעה קודמת של השפה הערבית.

מבנה הלימודים

הלימודים מבוססים על השתתפות בהרצאות, עבודה עצמאית ולימוד במסגרת קבוצתית. מושם דגש על סמינריונים, שנועדו להכיר לתלמידים את המקורות הקיימים, לעורר בהם גישה ביקורתית בלימודים האקדמיים, ולפתח בהם את יכולת הביטוי בכתב ובעל-פה. במסגרות אלו אמורים התלמידים להשתמש בהדרגה בכלים שרכשו במהלך לימודיהם בחוג. בשנת הלימודים הראשונה ניתנים שלושה שיעורי מבוא: התקופה המוסלמית הקלאסית, האימפריה העות'מאנית ודת אסלאם ושני תרגילים באוריינות מידע ובכתיבה מדעית. בשנת הלימודים השנייה ניתן שיעור מבוא נוסף: גבולות חדשים, אתגרים ישנים\חדשים-במזה"ת. כמו כן ניתן בשנה זו תרגיל היסטורי כשיעור חובה. בשנת הלימודים השלישית מתמחים התלמידים, במסגרת של שני סמינריונים, בנושא כלל אזורי בין-תחומי: בתחום המדיני, החברתי, או הכלכלי. במסגרת זו אמורים התלמידים להוכיח ראשיתה של יכולת מחקר עצמאית, תוך שליטה בכלים השונים שרכשו, כולל שימוש במקורות ראשוניים. בשנת לימודים זו משתתפים התלמידים בקורסי מבוא על כלכלה, חברה ותרבות במזרח התיכון. כאמור, במהלך שלוש שנות הלימוד לב"א בתוכנית הלימוד ניתנים בחוג שיעורים בערבית ספרותית, ערבית מדוברת, תורכית ופרסית. מטרת שיעורים אלה להקנות ידע בסיסי באחת משפות האזור, אשר יישומו יבוא לידי ביטוי בשלב הלימודים לתארים המתקדמים בחוג. כמו כן מועבר קורס קריאת טקסטים בשפות השונות.

המסלול החד-חוגי

מסלול זה מתחיל בשנה ב' (106102-20-01)

מטרת הלימודים ותנאי הקבלה

המסלול החד-חוגי נועד להקנות לקבוצה מצומצמת של תלמידים מצטיינים את הכישורים הדרושים להשתלב בעבודה מקצועית באקדמיה, בסקטור הציבורי, או בסקטור הפרטי. * פתיחת מסלול זה מותנית במספר המינימום של מתעניינים העומדים בתנאי הקבלה ובהתאם לתקנון החוג. המעבר למסלול זה מתבצע עם תום שנה א', על-ידי פניה של התלמידים המעוניינים, ואשר ציונם הממוצע בשנה א' הינו 80 לפחות, בכתב אל ראש החוג. תלמידים אלה יזמנו לראיון אישי שלאחריו יוחלט לגבי מעבר למסלול זה. תוכנית הלימודים במסלול כוללת, בנוסף על הקורסים הניתנים במסלול הדו-חוגי, קורסים ייעודיים וקורסי בחירה בנושאים נבחרים. במסגרת זו גם מחוזקים לימודי השפה הערבית הספרותית והמדוברת.

במסגרת החוג ללימודי המזרח התיכון והאסלאם מועמדים מצטיינים במיוחד יוכלו להגיש מועמדות לתכנית ב"מדעי הרוח הדיגיטליים", תכנית חדשה המאפשרת לשלב לימודי מערכות מידע זהו תחום חדש ופורץ דרך. סטודנטים מצטיינים בתכנית יזכו למלגות, התמחות מעשית במימון התכנית בפרויקטי מחקר או בתעשייה, ואולי אף נסיעה לבית-ספר קיץ בתחום באירופה.

פרטים נוספים באתר [התכנית למדעי הרוח](http://dighum.haifa.ac.il/index.php/he)

[הדיגיטליים](http://dighum.haifa.ac.il/index.php/he) : <http://dighum.haifa.ac.il/index.php/he>

ובדף הפייסבוק של התוכנית : <https://www.facebook.com/DigHumHaifa>

למידע נוסף, ניתן לשלוח מייל לראשי התכנית:

ד"ר משה לביא, mlavee@research.haifa.ac.il

פרופ' צבי קופליק, tsvikak@is.haifa.ac.il

יש להירשם במקביל גם בחוג למערכות מידע :

<http://hevra.haifa.ac.il/is-web/index.php/he>

ולעמוד בתנאי הקבלה של שני החוגים.

תכנית לתואר ראשון בשנתיים

תכנית הלימודים לתואר ראשון בשנתיים מיועדת לסטודנטים שאפתניים ובעלי יכולות גבוהות. במסגרת התוכנית ילמדו הסטודנטים 6 סמסטרים רצופים לאורך שנתיים, כולל סמסטר קיץ בכל שנה.

על הסטודנט לעמוד בתנאי הקבלה לתוכנית בשני החוגים אליהם יירשם.

בתכנית יוצעו מלגות לסטודנטים מצטיינים על סמך ציוני הבחינה הפסיכומטרית.

מבנה תוכנית הלימודים

במסגרת הלימודים מסלול הדו-חוגי בחוג ללימודי המזרח התיכון והאסלאם מחויב כל סטודנט ללמוד **קורסים בהיקף 60 נ"ז** בחוג במהלך התואר הראשון.
כולל קורסי בחירה מדרך הרוח- בהתאם למסלול הלימוד כמפורט בטבלת קורסי הבחירה

קורסי חובה שנה א'

קוד הקורס	שם הקורס	סוג הקורס	נ"ז	הערות
סמסטר א'				
123.1114	מבוא לימי הביניים: עולמות שזורים	שיעור	2	קורס חובה, תנאי מעבר לשנה ב'
106.1513	חברה וממשל בתקופה המוסלמית הקלאסית	שיעור	2	תרגיל חובה המשך לתלמידי החוג לקורס מבוא לימי הביניים, תנאי מעבר לשנה ב'
106.1123	כתיבה מדעית	תרגיל	2	קורס חובה, תנאי מעבר לשנה ב'
106.7106	ערבית ספרותית רמה א'	שיעור	3	רק לתלמידי מסלול ערבית ספרותית
106.7301	ערבית מדוברת מתחילים א'	שיעור	2	רק לתלמידי מסלול ערבית מדוברת
106.7701	תורכית מתחילים חלק א'	שיעור	2	רק לסטודנטים המעוניינים במסלול עם השפה תורכית
123.1120	מהי היסטוריה? – חלק א'	שיעור	2	קורס חובה שנתי, תנאי מעבר לשנה ב'
123.1000	תרגיל מתודולוגי (אוריינות מידע)	תרגיל	2	תרגיל מתוקשב קורס חובה שנתי, תנאי מעבר לשנה ב'
סמסטר ב'				
106.2406	מבוא – האימפריה העות'מאנית	שיעור	4	קורס חובה, מתוקשב, תנאי מעבר לשנה ב'
106.1103	מבוא דת אסלאם	שיעור	4	קורס חובה מתוקשב, תנאי מעבר לשנה ב'
106.1123	כתיבה מדעית	תרגיל	2	קורס חובה רק לסטודנטים המתחילים בסמסטר ב'
106.7102	ערבית ספרותית רמה ב'	שיעור	3	רק לתלמידי מסלול ערבית ספרותית
106.7702	תורכית מתחילים חלק ב'	שיעור	2	רק לסטודנטים המעוניינים במסלול עם השפה תורכית
106.7302	ערבית מדוברת מתחילים ב'	שיעור	2	רק לתלמידי מסלול ערבית מדוברת
123.1121	מהי היסטוריה? – חלק ב'	שיעור	2	קורס חובה שנתי, תנאי מעבר לשנה ב'
106.7003	שני סיורים לימודיים	סיור	2	קורס חובה (בשנה הראשונה)

קורסי חובה שנה ב'

קוד הקורס	שם הקורס	סוג הקורס	נ"ז	הערות
סמסטר א'				
106.2059	כלכלת המזרח התיכון	שיעור	4	קורס חובה שנה ב' תנאי מעבר שנה ג'
106.2033	מבוא גבולות חדשים, אתגרים ישנים\חדשים- המזה"ת	שיעור	4	קורס חובה, מתוקשב, תנאי מעבר לשנה ג'
	תרגיל היסטורי	שיעור	4	בהתאם למסלול הלימודים
106.7113	ערבית ספרותית רמה ג'	שיעור	3	רק לתלמידי מסלול ערבית ספרותית
106.7703	פרסית/תורכית מתקדמים חלק א'	שיעור	2	רק לסטודנטים המעוניינים במסלול עם השפה הפרסית
106.7401	ערבית מדוברת מתקדמים א'	שיעור	2	רק לתלמידי מסלול ערבית מדוברת
סמסטר ב'				
	תרגיל היסטורי	שיעור	4	בהתאם למסלול הלימודים
106.7119	ערבית ספרותית רמה ד'	שיעור	3	רק לתלמידי מסלול ערבית ספרותית
106.7704	פרסית/תורכית מתקדמים חלק ב'	שיעור	2	רק לסטודנטים המעוניינים במסלול עם השפה הפרסית
106.7402	ערבית מדוברת מתקדמים ב'	שיעור	2	רק לתלמידי מסלול ערבית מדוברת

קורסי חובה שנה ג'

קוד הקורס	שם הקורס	סוג הקורס	נ"ז	הערות
מסטר א'				
	1 סמינריון	שיעור	6	יש לבחור שני סמינריונים מבין המוצעים בסמסטר א' או ב'
106.3834	טקסטים למסיימי רמה ד' בערבית ספרותית	שיעור	3	קורס חובה רק תלמידי מסלול ערבית ספרותית
106.3829	טקסטים לדוברי ערבית	שיעור	4	קורס חובה רק תלמידי מסלול לדוברי ערבית שפת
106.3116	פרקטיקום- החברה הערבית בישראל: חלק א'	שיעור	2	קורס בחירה
	פרקטיקום – השתתפות פעילה		2	קורס מטעם דיקנט הסטודנטים המשך לפרקטיקום חלק א'
מסטר ב'				
	1 סמינריון	שיעור	6	יש לבחור שני סמינריונים מבין המוצעים בסמסטר א' או ב'
106.3117	פרקטיקום-החברה הערבית בישראל: חלק ב'	שיעור	2	קורס בחירה
	פרקטיקום – השתתפות פעילה		2	קורס מטעם דיקנט הסטודנטים המשך לפרקטיקום חלק ב'
106.3816	טקסטים לדוברי ערבית	שיעור	4	קורס חובה רק תלמידי מסלול לדוברי ערבית שפת

טבלת קורסי בחירה לפי מסלולי הלימוד (במהלך 3 שנות תואר הב"א):

מסלול לימוד	קורסי בחירה
מסלול דו-חוגי הכולל 4 רמות בערבית ספרותית + טקסטים למסיימי רמה ד'	מחויבים ב- 2 נ"ז (דרך הרוח)
מסלול דו-חוגי בשפה הפרסית	מחויבים ב- 4 נ"ז (דרך הרוח)
מסלול דו-חוגי בשפה תורכית	6 נ"ז (תרגילים היסטוריים של החוג או מחוגים אחרים בפקולטה למדעי הרוח או פקולטות אחרות)
מסלול דו-חוגי עם ערבית מדוברת ברמות מתחילים ומתקדמים	מחויבים ב- 4 נ"ז (דרך הרוח)
מסלול דו-חוגי ללא לימודי ערבית - לדוברי ערבית שפת-אם	6 נ"ז (תרגילים היסטוריים של החוג או מחוגים אחרים בפקולטה למדעי הרוח או פקולטות אחרות)
מסלול דו-חוגי לבעלי פטור חלקי מערבית עם אפשרות בחירה בערבית מדוברת ברמות מתחילים ומתקדמים	מחויבים ב- 4 נ"ז (דרך הרוח)
	6 נ"ז (מחוגים אחרים בפקולטה למדעי הרוח או פקולטות אחרות)
	4 נ"ז (תרגילים היסטוריים של החוג)
	בהתאמה אישית עם מזכירות החוג.

שימו לב -

- ⊗ מבוא – האימפריה העות'מאנית (קורס חובה, המשך לקורס מבוא התקופה המוסלמית הקלאסית).
 - ⊗ כתיבה מדעית קורס חובה שנה א' סמסטר א' (תנאי מעבר לשנה ב').
 - ⊗ קורס "אוריינות מידע" הוא תרגיל מתוקשב - הסבר והדרכה עליו תקבלו בשיעור הראשון של קורס. כמו כן בנוגע למפגשים במהלך סמסטר א' במסגרת הקורס "אוריינות מידע" בהם **יש חובת נוכחות**.
 - ⊗ מהי היסטוריה? – (קורס שנתי חובה, תנאי מעבר לשנה ב' במסגרת בית הספר להיסטוריה)
- הערה:** לכל מידע נוסף אודות הקורס "אוריינות מידע" ו- "מהי היסטוריה?", ניתן לפנות למרכזת ביה"ס להיסטוריה, גב' רויטל כהן קומה 20, טל': 04-8240434.

כל האמור בלשון זכר מתייחס גם ללשון נקבה